

Schriftelijke vragen

Jaar 2018
Volgnummer 261
Datum indiening 6 september

Onderwerp

Schriftelijke vragen van het lid Hammelburg inzake de brandveiligheid in Amsterdam.

Aan het college van burgemeester en wethouders

Toelichting door vragensteller:

De beelden van de brand in een Londens flatgebouw vorig jaar waarbij 72 mensen omkwamen staat ons allen nog vers in het geheugen gegrift. Doordat de flat niet voldeed aan de regels voor brandveiligheid, kon het vuur zich daar snel verspreiden met een fatale afloop tot gevolg. Al snel rees in Nederland de vraag hoe het zit met de brandveiligheid van Nederlandse gevels. Deze week kwam het programma Nieuwsuur in een reportage met de conclusie dat in Nederland nog altijd niet duidelijk is hoeveel gebouwen brandgevaarlijke gevels hebben.¹

Eerder dit jaar concludeerde ZEMBLA iets soortgelijks: bij veel flats is de brandveiligheid niet gegarandeerd. Brandtestrapporten ontbreken of kloppen niet met de echte situatie.² Deze landelijke zorgen sluiten aan bij zorgen die eerder geuit zijn over de situatie in Amsterdam.³

Het toezicht en controle op de brandveiligheid van gebouwen en bekijken bij bouwaanvragen of de plannen die veiligheid garanderen is belegd bij gemeenten. Als de gebouwen daadwerkelijk gebouwd zijn, wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of de veiligheid wel in orde is. Naar aanleiding van de brand in Londen is de gemeente Rotterdam begonnen haar eigen gebouwen te inventariseren op brandveiligheid van de gevels door de vergunningsaanvragen na te lopen. Nu wordt een eerste inventarisatie gedaan van gebouwen met het hoogste risicoprofiel. Ook de gemeente Nijmegen is begonnen met inventarisatie van de gebouwen.

Gezien het vorenstaande stelt ondergetekende, namens de fractie van D66, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

1. Heeft het college kennisgenomen van de reportage van Nieuwsuur?
2. In de reportage wordt de conclusie getrokken dat in Nederland nog altijd niet duidelijk is hoeveel gebouwen brandgevaarlijke gevels hebben? Heeft het college inzicht in het aantal brandgevaarlijke gevels in Amsterdam?
3. Zo ja, welke maatregelen worden getroffen in deze gevallen?

¹ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2249131-hoeveel-brandbare-gevels-zijn-er-niemand-die-het-weet.html>

² <https://zembra.bnnvara.nl/nieuws/brandgevaar>

³ <http://www.parool.nl/amsterdam/grootste-deel-van-zaken-in-het-centrum-voldoet-niet-aan-de-regels-a4444982/>

4. Kan het college nader toelichten hoe de controle en het toezicht op brandveiligheid in Amsterdam eruit ziet?
5. Met oog op het vorenstaande, welke algemene conclusies trekt het college over de brandveiligheid van Amsterdamse gevels? Zijn extra maatregelen nodig?
6. Hoe frequent worden steekproeven gehouden en is naar aanleiding van de ramp in Londen de werkwijze aangepast?
7. Is het college op de hoogte van de hoorzitting die begin september 2018 in de Tweede Kamer gehouden wordt over isolatiemateriaal? Is het college bereid, eventuele aanbevelingen en conclusies die daaruit voortkomen over te nemen?

Het lid van de gemeenteraad,

A.R. Hammelburg

Jaar	2018
Afdeling	1
Nummer	1095
Datum indiening	6 september 2018
Datum akkoord	26 oktober 2018
Publicatiedatum	29 oktober 2018

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Hammelburg inzake de brandveiligheid in Amsterdam.

Aan de gemeenteraad

Toelichting door vragensteller:

De beelden van de brand in een Londens flatgebouw in 2017 waarbij 72 mensen omkwamen staat ons allen nog vers in het geheugen gegrift. Doordat de flat niet voldeed aan de regels voor brandveiligheid, kon het vuur zich daar snel verspreiden met een fatale afloop tot gevolg. Al snel rees in Nederland de vraag hoe het zit met de brandveiligheid van Nederlandse gevels. In de week van 3 september 2018 kwam het programma Nieuwsuur in een reportage met de conclusie dat in Nederland nog altijd niet duidelijk is hoeveel gebouwen brandgevaarlijke gevels hebben.¹

Eerder in 2018 concludeerde het televisieprogramma ZEMBLA iets soortgelijks: bij veel flats is de brandveiligheid niet gegarandeerd. Brandtestrapporten ontbreken of kloppen niet met de echte situatie.² Deze landelijke zorgen sluiten aan bij zorgen die eerder geuit zijn over de situatie in Amsterdam.³

Het toezicht en controle op de brandveiligheid van gebouwen en bekijken bij bouwaanvragen of de plannen die veiligheid garanderen is belegd bij gemeenten. Als de gebouwen daadwerkelijk gebouwd zijn, wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of de veiligheid wel in orde is. Naar aanleiding van de brand in Londen is de gemeente Rotterdam begonnen haar eigen gebouwen te inventariseren op brandveiligheid van de gevels door de vergunningsaanvragen na te lopen. Nu wordt een eerste inventarisatie gedaan van gebouwen met het hoogste risicoprofiel. Ook de gemeente Nijmegen is begonnen met inventarisatie van de gebouwen.

Gezien het vorenstaande heeft het lid Hammelburg, namens de fractie van D66, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders gesteld:

¹ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2249131-hoeveel-brandbare-gevels-zijn-er-niemand-die-het-weet.html>

² <https://zembra.bnnvara.nl/nieuws/brandgevaar>

³ <http://www.parool.nl/amsterdam/grootste-deel-van-zaken-in-het-centrum-voldoet-niet-aan-de-regels-a4444982/>

1. Heeft het college kennisgenomen van de reportage van Nieuwsuur?

Antwoord:

Het college is bekend met de problematiek die benoemd wordt in de reportage van Nieuwsuur.

2. In de reportage wordt de conclusie getrokken dat in Nederland nog altijd niet duidelijk is hoeveel gebouwen brandgevaarlijke gevels hebben? Heeft het college inzicht in het aantal brandgevaarlijke gevels in Amsterdam?

Antwoord:

Naar aanleiding van de brand in de Londense Grenfell toren is door de stadsdelen in samenwerking met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Brandweer Amsterdam Amstelland een quick scan uitgevoerd naar de brandveiligheid van hoge woongebouwen in Amsterdam. Bij deze scan was de doelstelling te kijken of er zich in Amsterdam een situatie zou kunnen voordoen die vergelijkbaar is met de ramp in de Grenfell toren.

Het officiële Britse onderzoek naar de brand is nog niet afgerond, maar vooralsnog lijkt de oorzaak van de grote hoeveelheid slachtoffers een fatale combinatie van een aantal risicofactoren, waarbij naast het toepassen van brandbaar gevelmateriaal, het niet functioneren van het vluchttrappenhuis en het falen van brandcompartimenten ook een grote rol hebben gespeeld.

Bij de quick scan zijn met name de vluchtwegen (met focus op de aanwezigheid van meer dan één vluchtweg) en brandscheidingen van de hoge woongebouwen gecontroleerd. Van het plaatmateriaal op de gevel kan in de meeste gevallen niet eenvoudig worden vastgesteld of het voldoet aan de wettelijke norm, maar als de overige veiligheidsvoorzieningen blijken te functioneren, is de kans dat de situatie bij brand bij de onderzochte woongebouwen escaleert zoals in Londen zeer klein.

Hoofdconclusie van de scan is dat er geen reden is om aan te nemen dat er in Amsterdam hoge woongebouwen zijn waarbij dezelfde fatale combinatie van risicofactoren aanwezig is als bij de Grenfell toren.

Uit de quick scan is af te leiden dat de risico's van brandgevaarlijke gevels in Amsterdam beperkt zijn vanwege de overige veiligheidsvoorzieningen. Een compleet beeld van hoeveel gevels er brandgevaarlijk zijn is er echter niet. Het onderzoeken van gevelmaterialen is een zeer tijdrovend proces. De stadsdelen en de Omgevingsdienst-NZKG zien momenteel geen aanleiding om zelf een grootschalig onderzoek hiernaar uit te voeren.

In algemene zin kan er het volgende gezegd worden over brandgevaarlijk gevels: Een gevel is brandgevaarlijk als brand zich via de gevels sneller verplaatst dan je op grond van de regelgeving zou verwachten. Dit kan voorkomen als:

1. *De toegepaste gevelbekleding niet voldoet aan de wettelijke norm;*
2. *Er brandbaar isolatiemateriaal in de gevel is toegepast én dit onvoldoende is afgeschermd door de gevelbeplating. Door bijvoorbeeld kieren of gaten in de gevelbeplating kan het isolatiemateriaal in open verbinding staan met de buitenlucht, waardoor dit bij een gevelbrand kan gaan ontbranden.*

3. *De gevels zodanig zijn gedetailleerd dat er ter plaatste van aansluitingen van bijvoorbeeld kozijnen zwakke plekken in de brandwerendheid van de gevel ontstaan.*

Ad 1.

Een groot deel van de gevels in Amsterdam is uitgevoerd in metselwerk. De problematiek van de brandgevaarlijke gevels speelt bij deze gevels niet. Verder controleren de stadsdelen en de OD-NZKG in het algemeen voor afgifte van de vergunning en bij de oprichting van gebouwen de gevelmaterialen en bijbehorende attesten. Het risico dat er regelmatig materialen zijn toegepast die niet aan de wettelijke brandklasse voldoen lijkt daarom klein. In de antwoorden op Kamervragen over brandveiligheid van gevels van 25 september 2018, vraag 4 komt de minister tot dezelfde conclusie.

Ad 2

Bij drie gebouwen die in de quick scan zijn onderzocht bleek de gevelbeplating met onderlinge ruimte te zijn aangebracht. Als bij dergelijke gevels de verkeerde isolatie blijkt te zijn toegepast kan met redelijke zekerheid worden gesteld dat het een brandgevaarlijke gevel betreft. Bij alle drie de gebouwen bleek bij controle in de afgegeven bouwvergunning echter dat er steenwol of glaswol is toegepast. Dit zijn isolatiematerialen die sterk brandvertragend zijn.

Ad 3

Van de aansluitingen van de verschillende materialen waaruit een gevel is opgebouwd kan bij bestaande gebouwen niet zonder diepgaand, destructief- en archiefonderzoek worden vastgesteld of ze als gehele constructie voldoen aan de wettelijk verplichte brandklasse. Dit is een belangrijke reden waarom er op dit moment zowel in heel Nederland als in Amsterdam niet bekend is in welke mate er sprake is van brandgevaarlijke gevels.

3. Zo ja, welke maatregelen worden getroffen in deze gevallen?

Antwoord:

Vanuit hun handhavende taak hebben de gemeente en/of de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied geen maatregelen afgedwongen in relatie tot brandgevaarlijke gevels. Er bestaat op dit moment geen aantoonbaar risico om tot dergelijke maatregelen over te (laten) gaan.

De gemeente en/of de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied beschikken in de regel niet over informatie over maatregelen die gebouweigenaren uit eigen initiatief hebben genomen, tenzij voor deze maatregelen een omgevingsvergunning voor bouw is aangevraagd.

Bij een aantal van de 37 hoge woongebouwen die zijn onderzocht in de quick scan, zijn gebreken geconstateerd op het gebied van brandveiligheid, die niet gerelateerd zijn aan brandgevaarlijke gevels. Het gaat hierbij echter niet om risicovolle gebreken die acuut moeten worden opgelost. Voor deze gevallen vindt handhaving plaats conform het Handhavingsbeleid Wabo 2° helft 2017-2018.

4. Kan het college nader toelichten hoe de controle en het toezicht op brandveiligheid in Amsterdam eruit ziet?

Antwoord:

De verantwoordelijkheid voor de naleving van regels en vergunningsvoorwaarden ligt primair bij burgers en ondernemers. De overheid bepaalt de kaders, ondersteunt waar mogelijk de toepassing ervan en ziet toe op de naleving van deze kaders.

Controle en toezicht op de brandveiligheid in Amsterdam vindt plaats op basis van het Handhavingsbeleid Wabo 2e helft 2017 – 2018 en het Vergunningenbeleid Wabo 2e helft 2018 – 2019. Dit laatste beleidsdocument wordt naar verwachting in het najaar van 2018 definitief vastgesteld door het college. Het beleid omvat de volgende aspecten in relatie tot brandveiligheid:

- Toetsing van aanvragen omgevingsvergunningen bouw;
- Toetsing van meldingen en aanvragen omgevingsvergunningen brandveilig gebruik;
- Toezicht op de uitvoering van bouwwerkzaamheden;
- Toezicht op brandveilig gebruik bestaande bouw.

De te controleren gebouwen, de te controleren brandveiligheidsaspecten en de diepgang van deze controles zijn vastgelegd in het genoemde beleid.

Overigens zijn veel bouwactiviteiten inmiddels vergunningvrij te realiseren, waardoor op deze bouwactiviteiten slechts in geringe mate toezicht plaatsvindt.

5. Met oog op het vorenstaande, welke algemene conclusies trekt het college over de brandveiligheid van Amsterdamse gevels? Zijn extra maatregelen nodig?

Antwoord:

Het lijkt aannemelijk dat er, net als in de rest van Nederland en in ons omringende landen, ook in Amsterdam gebouwen staan met brandgevaarlijke gevels. Echter, bij het goed functioneren van de vluchtroutes en de overige brandveiligheidsvoorzieningen in het gebouw is het (extra) risico voor de gebouwgebruikers bij dergelijke gebouwen gering.

Er is derhalve op dit moment geen aanleiding om – uitgaande van de huidige regelgeving – extra maatregelen toe te passen. Of er aanpassingen van de regelgeving benodigd zijn, zal moeten worden beoordeeld door de minister van BZK (zie ook vraag 7).

De minister van BZK heeft in de antwoorden op Kamervragen over brandveiligheid van gevels van 25 september 2018, aangekondigd dat zij gemeenten zal gaan vragen om een inventarisatie uit te voeren van de meest risicovolle gebouwen en daarbij te laten toetsen of de brandveiligheid van de gevels voldoet aan het Bouwbesluit. Zij is nog in overleg met de VBWTN en de Brandweer over deze inventarisatie en de wijze van onderzoek. De minister onderzoekt de mogelijkheid om gebouweigenaren zelf het onderzoek naar de veiligheid van de gevels te laten uitvoeren.

6. Hoe frequent worden steekproeven gehouden en is naar aanleiding van de ramp in Londen de werkwijze aangepast?

Antwoord:

Er is naar aanleiding van de brand in Londen een (risicogerichte) steekproef gehouden (de eerder genoemde quick scan). Zie toelichting vraag 2.

Conform het Handhavingsbeleid Wabo 2e helft 2017 – 2018 wordt tijdens (ver)bouw op hoofdlijnen toezicht gehouden op de brandklasse en detaillering van de gevel (zie vraag 4). De resultaten van de uitgevoerde quick scan geven geen aanleiding om deze werkwijze aan te passen.

De minister kondigt in de beantwoording van de Kamervragen van 25 september aan dat ze de gevels van de meest risicovolle gebouwen wil gaan laten onderzoeken (zie vraag 5). Gemeenten zullen worden gevraagd mee te werken aan een inventarisatie van de gebouwen. Het college zegt hier op voorhand de medewerking aan toe.

7. Is het college op de hoogte van de hoorzitting die begin september 2018 in de Tweede Kamer gehouden wordt over isolatiemateriaal? Is het college bereid, eventuele aanbevelingen en conclusies die daaruit voortkomen over te nemen?

Antwoord:

Ja, het college is op de hoogte van de hoorzitting / rondetafelgesprek dat op 6 september 2018 door de commissie voor binnenlandse zaken van de tweede kamer over dit onderwerp is gevoerd. Daarnaast is het college bekend met de beantwoording van de Kamervragen door de minister van 25 september 2018 (zie vraag 5 en 6).

Het college volgt met grote aandacht de gesprekken op dit thema die momenteel op zowel Europees als op nationaal niveau gevoerd worden. Hierin wordt onder andere gesproken over de noodzakelijkheid om regelgeving aan te passen.

Het college zal kennisnemen van de aanbevelingen en conclusies en deze waar nodig en mogelijk vertalen naar het Amsterdamse Handhavingsbeleid en Vergunningenbeleid Wabo.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

Femke Halsema, burgemeester

Wil Rutten, waarnemend secretaris